TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä, paitsi maanantaina.

TOIMITUSKUNTA:

W. N. REIVO, A. SALMI, L. MOILANEN, J. MALO, K. E. HEIKKINEN.

TOVERI
(The Comrade)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Monday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Company.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40c per inch. Special discount allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, OREGON.
AUGUST NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post-Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

SUBSCRIPTION RATES:
IN THE UNITED STATES AND CANADA:
For 1 year $3.50; For 6 Months, $1.75; For 3 Months, $1.00; For 1 Month 40c.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuoleman-ilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, hajutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naima-ilmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset seuraavan hintaluettelon mukaan palstatuumalta: 1 v. 20c, ½ v. 20c, 3 kk. 25c, 1 kk. 30c.

Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA JA CANADASSA:
1 vuosikerta $3.50; 6 kuukautta $1.75; 3 kuukautta $1.00; 1 kuukausi 40c.
SUOMEEN JA MUUALLE ULKOMAILLE:
1 vuosikerta $5.50; 6 kuukautta $3.00.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa.
Telefooni: konttori 365, toim. 832.

1

— Sähköttäkää kongressimiehillenne, vaatien sotavalmistusten keskeyttämistä siksi kunnes kansa päättää niistä. Vaatikaa kongressin säilyttämään rauha, kieltämällä kulkuoikeus amerikalaisilta sota-alueilla.

Kutka vaativat sotaa

Amerikalainen työväestö ei vaadi sotaa, joskaan sillä ei mahdollisesti ole voimaa estää sitä. Ja että asianlaita todellakin on siten, osoittavat viimeisten vaalien tulokset. Wilson ja demokraatipuolue äänestettiin valtaan sillä nimenomaiselle edellytyksellä, että siten estetään maa syöksymästä sotaan. Ellei siitä olisi ollut kysymys, niin Wilson ei olisi nyt vallassa. Amerikan työväestö asetti luottamuksensa Wilsonin, hänen oletetun sotavastaisen kantansa vuoksi, ja siksi siilä onkin nyt ei ainoastaan oikeus, vaan velvollisuus, vakava velvollisuus, muistuttaa hallitusta että sota on estettävä, vaikkapa voitot uhrataankin.

Eikä sellainen muistuttaminen suinkaan osoita sitä, että haluttaisi asettua Amerikaa vastaan ja Saksan puolelle, päinvastoin, **sota on estettävä amerikalaisten etujen takia, todellisten amerikalaisten. AMERIKALAISEN TYÖVÄESTÖN ETUJEN TAKIA.** Amerikalaisella työväestöllä ei ole mitään yhteistä Saksan riistäjäluokan kanssa, ja siksi onkin jokainen selitys tämän maan työväestön saksalaismielisyydestä niitä typerin.

Milloin hyvänsä tämän maan työväestö saa äänestää sotakysymyksestä, äänestää se sen alas musertavalla enemmistöllä, ja siitä äänestysoikeudesta ei ole luovuttava; kansan enemmistön etujen vuoksi on sota vältettävä, ja siksi on kongressi pakotettava kuuntelemaan kerrankin kansan enemmistön ääntä.

— Niille arvoisille kirjeenvaihtajillemme, jotka suvaitsevat lähetellä nimettömiä kirjeitä, pyydämme taas huomauttaa, että sellaisten lähettäminen on itsenne turhaan vaivaamista. Niitä ei voida julaista. Jos asia josta aikoo saada jotakin julkisuuteen, on sellainen, että kirjoittaja ei voi seistä sen takana edes sen vertaa, että antaa nimensä toimituksen tietoon, niin osoittaa se jo että sen perusteet ovat sangen heikot. Kirjoituksia, joissa puhutaan yksityisten persoonallisia suhteita koskevista asioista, voidaan julaista aincastaan kirjoittajan allekirjoituksella, mikäli ovat luonteeltaan sellaisia, että niitä voidaan ollenkaan julaista. — Toimitus.

Uudistakaa tilauksenne ajoissa ettei lakkautusta lehden lähettämisessä tule tapahtumaan!

Työväenluokan kasvatuslaitos

Työläisen paras laitos itsensä kehittämiseksi on hänen unionsa, kirjoittaa Mine Workers Journalissa muuan henkilö, joka selittää alkaneensa unionsa kokouksista ja olevansa nykyisin yliopistossa.

Vaikka emme myöntäisikään nykyisille unioille niin suurta merkitystä, emme kuitenkaan voi olla myöntämättä, että jos missään, niin unioiden kokouksissa käynti ja unioiden toimintaan osanotto on mitä parasta kasvatusta siihen suuntaan jota työläinen tarvitsee. Tämän maan työväenliikkeen tuntemineen on välttämätön jokaiselle luokkataistelijalle ja ellei käytännöllisesti tunne unionistisen liikkeen toimintaa, niin saattaa helposti erehtyä vetämään väärii johtopäätöksiä sen hengestä ja sen jäsenistön keskuudessa vallitsevasta mielialasta. Sitäpaitsi on union toimintaan osanotosta vielä se apu, että siten voi, samalla kun oppii tämän maan työväenliikettä tuntemaan, myöskin vaikuttaa siihen. Ja monessakin paikallisosastossa voidaan varsin pienillä ponnistuksilla saada aikaan tuntuvia muutoksia suhtautumisessa määrättyihin seikkoihin. Paikkallisosastojen toiminta taas vuorostaan vaikuttaa yleisjärjestöön, joten tämänlainen alhaalta hallitseminen on se perustus, jolle unioitten niin kipeästi kaipaama uudistus on asetettava.

Mutta union kokouksia suuremmasta merkityksestä ovat sosialistiosastojen kokoukset, koska niissä useinkin keskustellaan ei ainoastaan niistä välittömistä parannuksista, joita työväestön leipätaistelu edellyttää, vaan siitä päämäärästä, jonka saavuttamiseen tämä välitön leipätaistelukin tähtää. Sosialistiosastojen kokousten kasvattava merkitys on niiden työläisten yhteiskunnallista asemaa ja yhteiskunnallisia suhteita selostavassa kasvatustyössä. Ja elleivät ne siten toimi, eivät ne vastaa tarkoitustaan, yhtävähän kuin unioiden kokouksilla on täyttä merkitystään, elleivät ne käsittele työväestön leipäkysymystä ja kaikkia työväestön vaatimuksia yhteiskunnallisen luokkataistelun valossa.

Työväenluokan kasvatuslaitoksina kykenevät toimimaan vain sen omat luokkalaitokset, laitokset jotka aina ja kaikkialla kohdistavat toimintansa työväestön tietoisuuden kohottamiseksi ja sen elintason parantamiseksi, toisin sanoen, jotka kohdistavat toimintansa työväestön herättämiseksi tietoiseksi yhteiskunnallisesta merkityksestään, asemastaan yhteiskunnassa. Omistavan luokan oppilaitoksissa on aina opetuksen yhteydessä sen luokan henki; siellä istutetaan työväestöön sellaista, joka on jälkeenpäin välttämättä karsittava pois, jos työläinen mielii olla omalle luokalleen uskollinen.

HUOMATTAVA SOVINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Hiilenkaivajien järjestö on Pennsylvaniassa saavuttanut huomattavan päätöksen eräässä sikäläisten kaivosmiesten ja kaivantojen omistajien välisessä jutussa, jossa oli kysymys työnantajien oikeudesta tehdä työsopimuksia yksityisten työläisten kanssa sellaisilla kaivoksilla, joissa unio on tunnustettu ja joissa sillä on palkkasopimus voimassa.

Isännistö väitti että heillä on oikeus tehdä yksityisten kanssa sopimuksia hiilen irroittamisesta mikäli hiilen katkaseminen (mining) on kysymyksessä. Sellaisten urakkasopimusten tekeminen olisi merkinnyt samaa kuin union kanssa tehdyn sopimuksen hylkääminen. Sellaisilla urakoitsijoilla on oikeus pitää palveluksessaan työläisiä, joille luonnollisesti maksetaan vain mitättömän pieni palkka, urakoitsijain ottaessa suurimman osan heidän ansioistaan.

Edelläolevan valossa ei kai kaivattane suuriakaan selityksiä siitä, miten suuresta merkityksestä työsopimukset ovat silloin kun unioilla on voimaa pakottaa työantajat niitä noudattamaan. Ne eivät ole silloin siteitä joilla työläiset sidotaan, vaan keinoja joilla työläiset pakottavat työnantajan maksamaan määrätyn alimman palkan. Niiden voimassaollessa saattaa työväestö toisinaan antautua aselepoon, jonka aikana taistelujärjestö korjataan taistelukuntoon ja sopimuksen loputtua aletaan taistella uudelleen.

Tällä emme ollenkaan tahdo sanoa, etteikö työsopimuksillakin ole huonot puolensa, esim. silloin kun ne tehdään eri paikoissa eri aikoina loppuviksi ja sellaista sopimusta kunnioitetaan silloinkin kun suurten työläisjoukkojen taistelun menettäminen on kysymyksessä. Mutta työsopimukset, milloin niiden tekijät ovat luokkatietoisia, ovat ikäänkuin siltana rämeikön ylitse, suojana työnantajien mielivaltaisia hyökkäyksiä vastaan.

Mutta vaikka työsopimus onkin voimassa, ei se suinkaan merkitse sitä, että järjestön ei **sitte tarvitsekaan olla** taistelu-valmiina milloin hyvänsä. Tietyähän on, että työnantajat kunnioittavat allekirjoittamaansa sopimusta vain niin kauan kuin tietävät työväen järjestön olevan kyllin voimakkaan heidät siihen pakottamaan. Eikä sovinto-oikeuksiltakaan saada tällaisia päätöksiä elleivät sen n. s. puolueettomat jäsenet tunne olevansa pakotettuja niitä antamaan. Loppujen lopuksi riippuu kaikki vain työväenjärjestöjen voimasuhteista, jos järjestö osoittaa rappeutumisen ja veltoutumisen oireita, tuntee jäsenistö sen heti työnantajien edustajilta saamassaan kohtelussa työmaalla, mutta kun järjestö on elinvoimainen ja viivyttelemättä ottaa vastatakseen työnantajien jokaiseen yritykseen, niin paasikin kohtelee työläisiä kuin ihmisiä.

— "Samoin kuin villille ja eläimelle heidän tietämisensä, samoin tiedekin, toisin sanoen ei ainoastaan aistinten kokemuksen kautta, vaan useiden ihmisten kokemuksista yhdistämällä saatu mailmankuva sille luokalle, josta se on kotoisin, on keinona, jonka avulla se voi sekä ohjata oikeaan mailmassa että myös puolustaa itseään."

Kautsky.

Englannin työväenpuolueen kongressista

Tammik. puolivälissä pidettiin Manchesterissa Englannin työväenpuolueen kymmenes vuotuinen kongressi.

Enemmän kuin missään muussa maassa on Englannin työväenluokalla vaikutusvaltaa maan sisäisiin asioihin. Tämän vuoksi ovatkin Suurbritannian työläisten vuotuiset konferenssit tärkeämpiä kuin minkään muun kansan työläisten kokoukset olletikin nykyisinä myrskyisinä aikoina.

Englannin Työväenpuolue muodostuu kaikista ammattikunnista ja siihen on itsenäisenä osana liittynyt Independent Labour Party. Tämän työväenryhmän perustaja oli Keir Hardie. Kun ammattikunnat pääasiallisesti ovat olleet taipuvaisia kansallisia harrastuksia ajamaan ja hallitusta nykyisissä sotatouhuissa tukemaan, niin on Independent Labour Party ollut pääpiirteissään työväenluokan kansainvälisyydelle uskollisena ja siksi sen johtajat ja jäsenet ovatkin tällä kertaa urhoollisimpia rauhan puolesta taistelijoita. Nämä ovat ymmärtäneet sen, mitä useimmat sosialistit eivät ole jaksaneet käsittää, nim. että sosialistien tehtävänä sodan aikana on voimainsa mukaan vastustaa hallituksen toimenpiteitä kotimaassa silloin kun noilla toimenpiteillä valta aijotaan riistää kansalta yksityisten käsiin ja kun kansan ääni tahdotaan tukahuttaa.

Kuten tiedetään, on Englannin hallitus Työväenpuolueesta kutsunut ministeristöön kolme henkilöä: Hendersonin, Hodgen ja Barnes'in. Nämä nimitykset hyväksyttiin kysymättä asiasta puolueen mielipidettä, joka laiminlyönti oli rikos hyväksyttyjä asetuksia vastaan. Hallitukselle ystävällinen ammattijärjestöjen edustajien suuri enemmistö oli etukäteen sitä mieltä, että puolueen konventsiooni tulee nämä asetuksien rikkomiset, samaten kuin työväenministereitten kannan hallituksessa hyväksymään. Kuitenkin on suuresti kysymyksenalaista, tuliko tuo kanta "valtavalla enemmistöllä" tässä konventsionissa hyväksytyksi, kuten siitä kaapelisanomat kertoivat. Jo kauan sitten kielsi Englannin hallitus "Labour Leaderilta", Independent Labour Partyn äänenkannattajalta oikeuden päästä ulkomaille siksi, että siinä pelkäämättä aina on lausuttu asiain todellinen tilanne ja hallitusta arvosteltu, ja millään ehdolla hallitus ei suvaitse asian todellisen tilanteen ulkomaalaisten tietoon päästämistä, sillä se olisi sotatoimenpiteille epäedullista. Tällä samalla toimenpiteellä on myöskin Manchesterin konventsionista todellisten tietojen maailmalle pääseminen salvattu ja siksi meidän on tyydyttävä vain sotasensuurin muokattuihin sähkösanomiin.

Sähkösanomassa myöskin mainittiin, että kun Yhdysvaltain toimenpiteistä rauhan aikaansaamiseksi tuli puheeksi, niin silloin kaikki edustajat puhkesivat myrskyisiin suosionosotuksiin. Tuollaiset mielenosotukset ovat omansa herättämään epäluuloa Englannin hallituksen vakuutuksia kohtaan, mikäli ne koskevat työväestön mielipidettä sodan jatkamisesta, hallitus kun on ilmottanut, että Englannin työväestö kannattaa sodan jatkamista "siksi kunnes vihollinen on kukistettu."

Paitsi sotakysymystä oli kongressilla ollut monta muutakin tärkeätä kysymystä esillä, joitten ajaminen viime aikoina on työläisille ollut sydämenasiana.

Niinpä käsiteltiin suurella mielenkiinnolla kysymystä, minne kaikki se sadat tuhannet työläiset joutuvat sodan jälkeen, jotka nykyään ampumatarvetehtaissa työskentelevät. Englannin ammattijärjestöjen mielestä olisi hallituksen pidettävä huoli siitä, että kaikille näille työläisille riittää työtä, mikä taasen puolestaan edellyttää suurten teollisuusalojen kansallistuttamista. Kongressi kokonaisuudessaan asettui tämän mielipiteen taakse, joten tuollaista toimenpidettä päätettiin hallitukselta vaatia. Saman kysymyksen ollessa esillä keskusteltiin myöskin teollisuuden palvelukseen joutuneitten miljooniin nousevan naisten joukon kohtalosta. Hallituksen huoleksi jätettiin myöskin näitten kohtalosta huolehtiminen. Englannin hallitus on näet sodan aikana osottanut, että silloin kun hallituksella vain on halua, niin se kykenee myöskin teollisuusaloja käynnissä pitämään ilman minkäänlaisia vaikeuksia.

Monesta muustakin tärkeästä asiasta keskusteltiin ja päätettiin tässä Manchesterin konferenssissa, mutta kun nämä asiat eivät ole hallituksen toimenpiteitä edistäneet, niin sen vuoksi niistä ei myöskään ole, eikä ole saanutkaan ulkomaille menevissä sanomalehdissä mainita, ja hallitus ei suinkaan ole sellaisten raporttien tekemiseen kaapelilaitosta suonut. New Yorker Volkszeitung.

SIELTÄ *ja* TÄÄLTÄ

HÄNELLE JA MUILLEKIN.

Ettäkö oikein todella sita kohotetaan sitä Toverin hintaa? No, miksikäs ei. Paperin hinta pakottaa sitä nostamaan yhdeltä puolen, toiselta puolen on taasen pakottamassa ilmotusten vähyys — vaikka niitä olisikin "20 palstaa", niin kuin se veli Sjölundi on ne mitannut. Jospa niitä ilmotuksia todella olisi 20 palstaa, niin ehkäpä ilmotustulot olisivat jo silloin niin suuret, ettei tarvitseisikaan nostaa lehden tilaushintaa, vaan voisi laskea sitä, tai — voitaisiin lisätä toimitusvoimaa, tahi palkata kykeneviä paikkakuntakirjeenvaihtajia suurimmille suomalaisille asutuksille. Silloin ei olisikaan meidänlaisilla paperikori-kirjureilla mitään kirjoittamista, saisimme lukea valmista. Silloin olisi Toverissakin muutakin nieleskelemistä kuin lapamatoja Rússellin patenttilääkkeitten särpimeksi.

Mitä muuten Toverin sisältöön tulee, niin pyytälsin kysästä veli Sjölundilta, milloin se on ollut paremmin toimitettuna, paremmissa käsissä, kuin se on nykyisin? Ehkä veli kaipaa sitä kaneettti-toimitus-aikaa, kun päätoimittajalta oli aivan omintakeisesti riskit kaneetit paikkakuntakirjeiden perässä kyytimiessä.

Etteikö parannuksille olisi sijaa? Olisipa tietenkin. Sillä täydellisiä meistä ei ole kukaan. Ja jos veli Sjölund tietää paremman toimituksen nykyisen tilalle, joka ottaisi paremman huolen Toverin toimituksesta, joka pystyisi vastaamaan paremmin nykyisiä vaatimuksiamme, niin olisi hyvä ja esittäisi ehdokkaansa. "Kaalien" joukosta niitä ei löydy Yhdysvalloista ja puolueen miehillä on ollut tilaisuus panna "paperinsa likoon". Vaan eihän niitä kuulunut.

Mitä muuhun lukemiseen tulee, niin ei mikään sanomalehti pysy pystyssä toisin sanoen, kannata itseään paikkakuntakirjeillä ja toimitusartikkeleilla, niiden täytyy saada ilmotuksia liikemiehiltä.

Katsotaanpa tämän maan kielisiä papereita.

Puhuttelin kerran, ei kauan sitten, erästä ison päivälehden liikkeenhoitajaa. Hän sanoi, että heidän kuukautiset juoksevat menot ovat noin 10,000 dollaria. Lehteä ilmestyy eli painetaan 28,000 kappaletta päivässä ja myydään 10 sentillä viikko (seitsemän päivää). Luuleeko Sjölund eli joku muu, että samanen päivälehti pysyy pystyssä tällä 10 sentin tilausrahalla? Voiko se lehti ostaa tarvittavan paperin 10 sentillä viikon, nykyisen paperin hinnan aikana, puhumattakaan sadan ja kahden (102) työläisen palkasta? Ei. Nykymaailman aikana täytyy lehtien saada ilmotuksia pysyäkseen pystyssä, sillä eivät ne herrat sitä paperia runnaa terveydekseen ihmisten luettavaksi. Voittoa he ovat hakemassa. Työväenpuolueen lehdet eivät ole vielä suuria voittoja tainneet niittää lehdillään, ainakaan suomalaiset, siitä yksinkertaisesta syystä, että niihin ei oteta humpuuki- eikä viina-ilmotuksia, joista suurimmat tulot olisi ja kansalaiset liikemiehet eivät luule ilmotuksien vastaavan kulujaan.

Kenenkään ei tarvitse luulla, että olen iehtiasioita tunteva henkilö, ei mikään expertti ainakaan, vaan olen sen verran pitänyt korviani ja silmäni auki, että olen jonkunverran kuusalla 20 palstan ilmotuksien arvosta.

Vilkaistaanpas sitten siihen nykyiseen "Sosialisti" luopioon "Teollisuustyöläiseen". Millä se elää? Sitäkin elämää, jota riepu kituen elää tuhertaa, imee se ilmotuksista. Luuleeko ehkä joku, että ne tuhat tilaajaa pitää sen pystyssä $3.50 tilaushinnalla? Ei suinkaan kun ei sille enään kukaan "lahjota" edes rahojaan. Silloinkin kun se komeili "Sosialistina", huomasi "hullukin" ettei siile voi antaa kovalla työllään tienattuja säästöjään ja antoi ne Toveriin talletettavaksi Wesleyn agiteeraamisesta välittämättä. Jos "hullut" (niinkuin Wesley sanoi sen olleen mielivikaisen joka Altmanin välityksellä lähetti säästönsä Toveriin) jo silloin ymmärsivät, ettei hölynpöly koossa pysy, ilman pohjajoukkojen pönkitystä, niin nyt jo pitäisi sen huomata vaikka minkä mielisen. Onhan niistä jo pohja pudonnut kaikista suorantoiminnan touhuista, jos niissä on joskus joku luullut senlaista rustinkia olleenkaan. Ei suinkaan ne "Sosialistin" kannattajatkaan enään uskoneet sen lehtiparan kauan elävän sen nimen turvissa, vaan arvelivat että kunhan nimi muuttuu, niin jospa uuden nimen turvissa löytyisi joitain pitkätukkaisia, jotka eivät ole asiasta jälillä ja lähettää tomahuttavat "tekevänsä" uuden "Tehdastyöläisen" "reikäsiin plakkareihin".

Kituuhan häntä edes sen varassa vielä vähän aikaa, ennenkuin paiskaa viimeisen häränpyllyn.

Joillakin iikoilla on sitten vielä yksi mukava tapa tulla kuuluisaksi. He ottavat jostain "pestin", en tiedä mistä, yrittääkseen taitoaan puoluelehtien mustaamisessa. Täällä länsirannikon kansalaisten takajaardeilla on kyykkinyt joku pestin ottanut valittamassa Toverin toivotonta taloudellista tilaa. On tiennyt Toverin velat olevan niin äärettömän suuret, että koneet ovat jo oven raossa menossa velkojen maksuksi.

Verratkaamme nyt vaan noin esimerkin vuoksi Toveria ja — vaikkapa sitä Astorian toista suomenkielistä paperia toisiinsa.

Minun muistiini se "Astorian Sanomat" eli mitkä "telekraffit" ne nykyisten lienee, on kuitannut velkansa nimeä muuttamalla useammasti kuin kerran sillä ajalla, kuin Toveri on pitänyt nimensä olevan tarpeeksi hyvän vastaamaan kaikesta sille otetusta luotosta. Toverin luotto kuuluu olevan nykyisten sillä pohjalla, että se saa esim. paperia, joka on nykyisin kaikkien lujimmassa, mistä hyvänsä, milloin hyvänsä, vaikka jotkut pikku painot kitisevät alinomaa paperin puutetta. Millä muulla lehtiyhtiöllä on takavarikoituna painopaperia vuodeksi eteenpäin, niin kuin on Toverilla. Toverin takanahan onkin koko länsipiirin suomalainen väestö. Ja mitä koneistoon tulee, niin ne ovat omat, maksetut, luulen. Eli ei ainakaan ole sanottavia maksamisia niistä. (Ei ole ollut enää pariin vuoteen yhtään. — Toim.) Mitäs silä toisella äänitorvella on näyttää takeeksi niille tilausrahoille edes, joilla sen jotkut pimeydessä sokkiloivat ovat vielä tilanneet?

Antaisin sen hyvän neuvon niille sala-ampujille, että tulisivat rehelliseen keskusteluun melkein kenen Toveria tilaavan henkilön kanssa hyvänsä, sillä he voivat näyttää tilikertomukset, taloudenhoitajan ja tilientarkastajain allekirjoittamina, että Toverin osakeyhtiö on jo puollilla. Viime vuonna lyhennettiin toverilainoja tuonne $4,000 korville, joka lankesi melkein kaikki puhtaaksi voltoksi.

Ei-astorialainen.

FALICITAN MARKKINAT.

Kerran joutui muuan vaeltaja eksyksiin Ajan vuorilla matkatessaan ja kulki ympäri monta päivää, kunnes joutui erääseen uuteen, kauniiseen maahan.

Pellot tässä maassa lainehtivat täynnä kypsyvää viljaa, hyvinsyötettyä karjaa kulki niityillä ja vuoret olivat valkoisten lampaitten laitumina. Tuuli tuntui lukemattomien viinitarhojen tuoksujen kyllästymäitä ja ladot ja aitat olivat täynnä kultaista viljaa.

Vaeltaja jatkoi kulkuaan kunnes saapui Falicita-nimiseen kylään ja iloinen hän oli, sillä sellaista hyvinvointia ei hän vielä koskaan ollut nähnyt.

Kylä muodosti suuren neliön, mihin neljä katua johti. Näiden katujen muodostamat neljä korttelia olivat täynnä kauppatontteja, sellaisia kuin suurilla toreilla tapaa ja kaikkialla liehui räikeänvärisiä lippuja, sillä nyt oli Falicitassa markkinat.

Tänä päivänä ottivat mestarit esille kuitansa maksaakseen työläisilleen palkat kuluneelta vuodelta ja työläisillä oli vapaapäivä ostoksien tekemiseksi tulevan vuoden varalle.

Täten oli Falicitassa vain yksi markkina- ja palkkapäivä, joten työläiset saivat kaikki muut päivät viettää rauhassa ja työssä.

Vaeltaja näki, että mestarit olivat myymäkojuihinsa asettaneet kaupaksi kaiken tavaran, minkä työläiset kuluneena vuotena olivat tuottaneet.

Kaikenlaisia kankaita ja kaikkea muuta mitä ihminen pukeutuakseen tarvitsee, oli asetettuna näytteille yhteen kauppaan ja kaikkea tätä enemmän kuin kaksi sellaista kylää tarvitsee.

Toisessa kaupassa oli kaikenlaisia jauhoja ja leipää sekä maitoa ja juustoa. Kolmannessa oli elukoita, kalaa ja lintua, kaikkea niin paljon, että se olisi riittänyt kokonaiselle armeijalle.

Neljännessä oli kaikenlaisia hedelmiä tavattomia määriä sekä työkaluja ja kaikenmoisia aseita.

Kuuluttaja pysähtyi joka portin luo ja julisti että uusi talo oli myytävänä neljännellä kadulla.

Tuolta tulee räätäli perheineen ja he ovat melkein kaikki alasti.

Suutari tulee lapsineen ja heidän jalkansa vuotavat verta, sillä tie oli pitkä ja kivinen. Tuolta tulee leipuri perheineen ja hänen lapsensa itkevät leipää. Kirvesmies, joka oli

Voisiko edes toivoa ihmismäistä kohtelua?

Kun joku aika sitten ryhdyin arvostelemaan Työmiehen kustantamaa kirjaa "Natsaretin Kirvesmies", lausuin jo silloin arveluni, että sellaiseen ryhtyminen meikäläisten taholta on lievemmin sanoen hyvin uskallettua, mutta en kuolemaksenikaan aavistanut, että teollani vetäisin päälleni sen halpamaisen menettelyn jonka alaiseksi olen sanotun kirjan hommaajain taholta joutunut. Arvostelin kirjaa **sosialistiselta näkökannalta,** koska pidin sellaisen oikeuden kuuluvan kaikille puolueemme jäsenille, ja uskoin myöskin, että arvosteluuni tullaan vastaamaan **samalla perusteella**—olen näet edelleenkin sitä mieltä että meidän on arvosteluissamme aina asetuttava sille kannalle mikä vaikutus milläkin seikalla on asiaamme nähden, sekottaako se sitä vai selventää. Pidän hyvänä kaiken, joka selostaa sosialismia, kun taas pidän vahingollisena kaiken sen mikä pyrkii sotkemaan sosialistisia käsitteitä, ja minä ehdottomasti pidän "Natsaretin Kirvesmiehen" sellaisena, joka niitä sotkee, siis vahingollisena.

Kun kirjan hommaajat ovat kerran sitä mieltä, että arvosteluni on "mölö" ja "kokonaan pois paikaltaan", niin vähäisimmänkin johdonmukaisuuden seuraamisen luulisi vievän siihen, että he **osottavat arvosteluni "mölöyden" kirjan omilla väitteillä.** Tekemällä kirjasta lainauksia, asettamalla ne jonkun päteväksi tunnustetun teoksen lausuntojen rinnalle ja osottamalla niiden yhtäläisyys, olisi minun arvosteluni alta viety kaikki perustus, silloin sille ei jäisi mitään arvoa ja minä tunnustaisin olleeni väärässä. Tuollaiseksi yleispäteväksi teokseksi on sillä alalla tunnustettu esim. Kautskyn "Kristinuskon alkuperä". Sitä voivat vastustajani käyttää aseenaan, koska sillä on vielä se etu että se käsittelee samoja asioita kuin "Natsaretin Kirvesmieskin". Myöskin "Sosialismin historian" ensi osa on tarkotukseen sopiva, joten vastustajiltani ei puutu aseita, jos heidän kirjansa kerran on niin hyvä miksi he ovat sen kehuneet.

On kyllä toinenkin keino päästä samaan tulokseen ja se on: osottaa toveri Kautskyn olevan väärässä ja kirkkoherra Bouck Whiten oikeassa—osottaa "Kristinuskon alkuperän" olevan roskaa ja "Kirvesmiehen" suuren "uran uurtajan". Mutta ellei kumpaakaan näitä voida tehdä, niin olkoon niin rehellisiä, että myönnetään tehdyn suuri tyhmyys kustannettaessa "Natsaretin Kirvesmies" ja lakattakoon sitä kehumasta.

Mutta sen jälkeen kun "Natsaretin Kirvesmiehestä" antamani lausunto julkaistiin Toverissa, ovat kirjan ihailijat visusti karttaneet tekemästä mitään lainauksia sanotusta teokseestä ja sen sijaan kohdistaneet voimansa allekirjoittaneen persoonan halventamiseen. Jo eräs "Spectator" kirjotti Työmiehessä, että "Kirvesmiehestä annettu arvostelu on lapsellinen—tarkottaen kai allekirjoitaneen arvostelua, koska se on ainoa, jossa kirjaa on moitittu—kun se asettuu sille kannalle, että kirjan pitäisi jossain määrin selostaa sosialismia. Sit en tuli esille teoksen suomentaja Kalle Tähtelä, sanoen "painavan" sanansa "Malon mölön arvostelun johdosta". Ensin hän oli aikonut sanoa: "Mitä se Malo taas